

Sygn. akt V CO 58/21

POSTANOWIENIE

Dnia 15 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa A. M.

przeciwko P. M.

o rozwód,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 15 kwietnia 2021 r.,

wniosku Sądu Okręgowego w G. o oznaczenie sądu właściwego do rozpoznania sprawy o sygn. akt XII C (...),

odmawia oznaczenia sądu właściwego do rozpoznania sprawy.

UZASADNIENIE

1. Postanowieniem z 18 lutego 2021 r. Sąd Okręgowy w G. zwrócił się do Sądu Najwyższego o wyznaczenie sądu właściwego do rozpoznania sprawy z powództwa A. M. przeciwko P. M. o rozwód.

2. Z art. 45 k.p.c. wynika, że Sąd Najwyższy dokonuje oznaczenia sądu, przed który należy wytoczyć powództwo, jeżeli nie można na podstawie okoliczności sprawy ustalić właściwości miejscowej. Zgodnie z art. 41 k.p.c., powództwo ze stosunku małżeństwa wytacza się wyłącznie przed sądem, w którego okręgu małżonkowie mieli ostatnie wspólne miejsce zamieszkania, jeżeli choć jedno z nich w tym okręgu ma jeszcze miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu. Przy czym z braku takiej podstawy wyłącznie właściwy jest sąd zamieszkania strony pozwanej, a jeżeli i takiej podstawy nie ma - sąd miejsca

zamieszkania powoda. W konsekwencji dopiero w razie stwierdzenia, że żadna ze stron nie przebywa z zamiarem stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 25 k.c.) lub poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej ma miejsce zwykłego pobytu uzasadnione będzie oznaczenie przez Sąd Najwyższy, w trybie określonym przez art. 45 k.p.c., sądu, przed którym należy wytoczyć powództwo (postanowienie Sądu Najwyższego z 27 lipca 2020 r., IV CO 284/19).

3. Sąd Okręgowy w G. nie dokonał w niniejszej sprawie odpowiednich ustaleń co do miejsca zamieszkania lub zwykłego pobytu stron. W pozwie jako adres zamieszkania powódki wskazano T.. Również z samej treści pozwu - co dostrzegł zresztą Sąd Okręgowy w uzasadnieniu postanowienia z 18 lutego 2021 r. - wynika, że powódka uznaje za swoje *domicilium* Polskę, a jej nieobecność ma charakter przejściowy. Pozwany P. M. w odpowiedzi na pozew zaprzeczył natomiast twierdzeniom powódki, podnosząc, że obie strony zamieszkiwały w Niemczech oraz wskazując, że adres wskazany w pozwie w T., to adres jego rodziców, u których strony się jedynie zatrzymywały podczas przyjazdów do Polski.

Sąd Okręgowy nie uzasadnił swojego wniosku, tzn. nie wyjaśnił okoliczności stanowiących podstawę zastosowania art. 45 k.p.c. Twierdzenia wniosku są w tym zakresie niekonsekwentne. Z jednej strony Sąd Okręgowy podał, że strony zawarły związek małżeński 6 lipca 2013 r. w miejscowości L. w województwie [...], po czym wyjechały do Australii, gdzie do tej pory zamieszkują, z drugiej zaś z uzasadnienia wniosku wynika, że powódka wskazuje swój adres zamieszkania w Polsce, a pozwany twierdzi, że strony zamieszkiwały w Niemczech, natomiast adres wskazany przez powódkę w pozwie, to adres zamieszkania jego rodziców.

Rekonstrukcja i weryfikacja okoliczności stanowiących podstawę zastosowania art. 45 k.p.c. oraz poszukiwanie argumentów uzasadniających oznaczenie sądu właściwego nie należą do Sądu Najwyższego.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.